

Wat is het **Parlement?**

Inhouds- tabel

België is een federale staat.....	2
Hoe ziet het parlement eruit?	6
Wat doet het Federaal Parlement?.....	10
De rol van de Senaat	16
De partijen in de Kamer en in de Senaat	20
Genderverdeling in de Kamer	28
De weg van een wet.....	30
Hoe geraakt men in het Parlement?	36
De parlementaire week (in de Kamer)	38
Waarom stappen mensen in de politiek?	40
Hoeveel verdienen politici?	42
Woordenlijst	44

België is een federale staat

Waarom spreken we van een federale staat? Waar komt deze bestuursvorm vandaan? Wie houdt zich met wat bezig? Waar dient het Federaal Parlement voor?

In 1830 ontstond België als een eenheidsstaat met één parlement en één regering. Maar Franstaligen in Wallonië en Brussel, Vlamingen en Duitstaligen wilden inspraak hebben binnen hun gemeenschap. Het land werd toen opgedeeld in gemeenschappen en gewesten die hun eigen beslissingen nemen en elk hun eigen regering en parlement hebben. In België betekent de federale staat dat het land verdeeld is in gemeenschappen (Vlaamse gemeenschap, Franse gemeenschap en Duitstalige gemeenschap) en in gewesten (Vlaams gewest, Waals gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest).

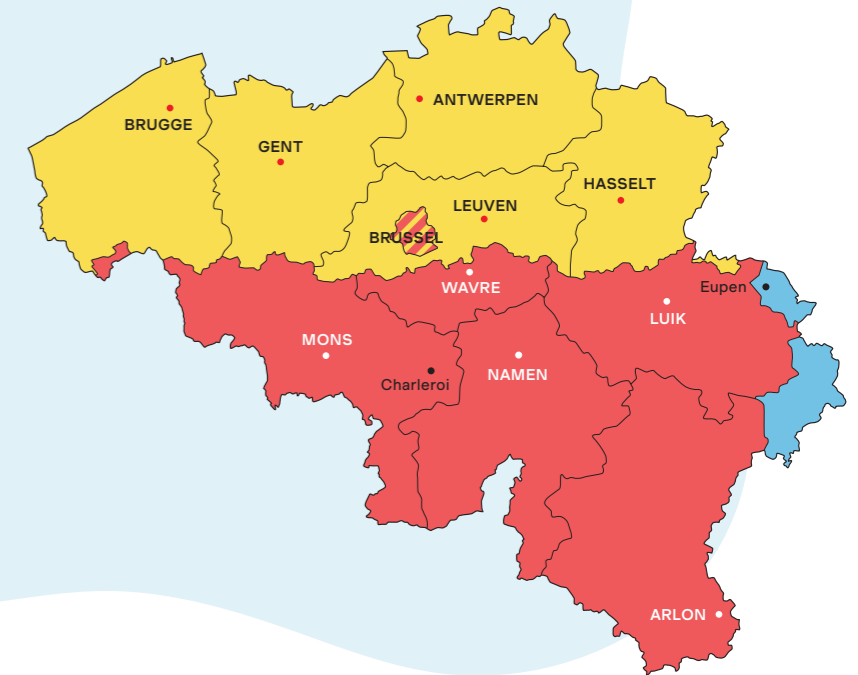

DE GEMEENSCHAPPEN

- Vlaamse Gemeenschap
- Franse Gemeenschap
- Duitstalige Gemeenschap

BEVOEGDHEDEN

- Cultuur
- Onderwijs
- Alles wat te maken heeft met de gezondheid, het welzijn van de mensen en de taalwetgeving
- Wetenschappelijk onderzoek
- Kinderen en jeugd
- Sport

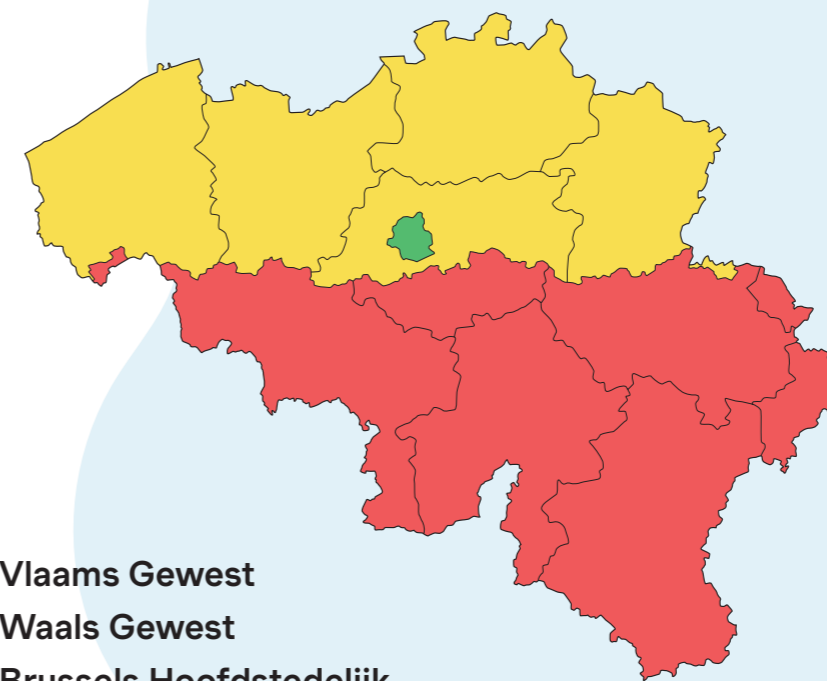

DE GEWESTEN

- Vlaams Gewest
- Waals Gewest
- Brussels Hoofdstedelijk Gewest

BEVOEGDHEDEN

- Economie
- Werkgelegenheid
- Landbouw
- Waterbeleid
- Huisvesting
- Openbare werken
- Energie
- Vervoer (met uitzondering van de NMBS), Leefmilieu
- Ruimtelijke ordening en stedenbouw
- Natuurbehoud
- Buitenlandse handel
- Toezicht over de provincies, de gemeenten en de intercommunales

WAT BEHANDELT DE FEDERALE STAAT?

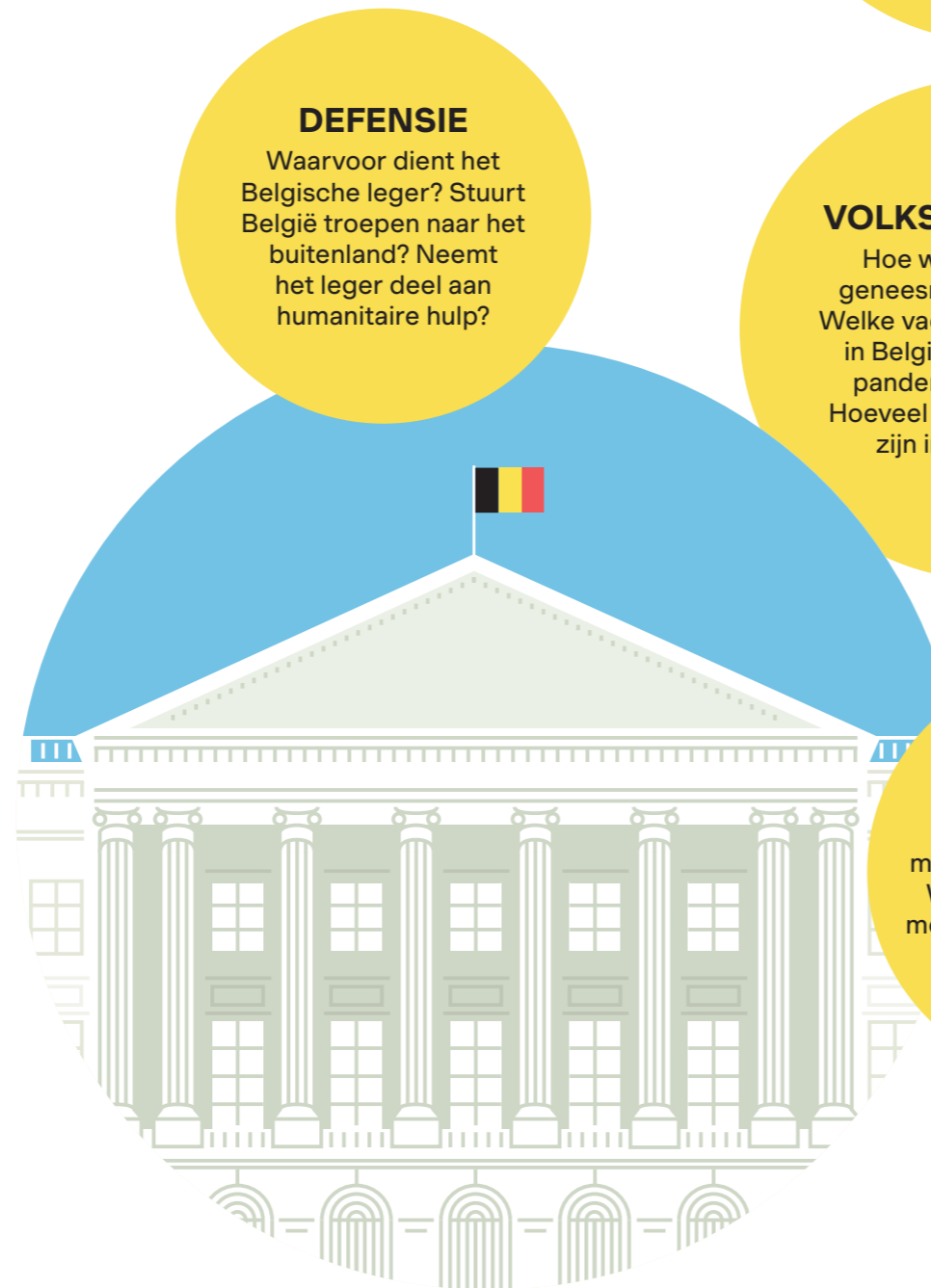
De federale staat is verantwoordelijk voor andere bevoegdheden, of delen van bevoegdheden, die niet aan de gemeenschappen of aan de gewesten toegewezen zijn. Sommige bevoegdheden worden gedeeld, zoals gezondheid, werkgelegenheid, milieu of economie. Het kan dus moeilijk zijn om op die gebieden beslissingen te nemen, aangezien iedereen inspraak heeft.

Maar wat wordt er precies behandeld op federaal niveau? Wat voor wetten kunnen ze daar opstellen?

Het federale parlement maakt wetten die alle Belgen moeten naleven.

Wat behandelt de federale staat?

Die bespreekt en stemt wetten over:

DEFENSIE

Waarvoor dient het Belgische leger? Stuurt België troepen naar het buitenland? Neemt het leger deel aan humanitaire hulp?

ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID

Hoeveel zal benzine kosten? Hoe kunnen we in- en uitvoer in evenwicht brengen? Hoe pakken we de werkloosheid aan? Hoe willen we kleine bedrijven ondersteunen?

VOLKSGEZONDHEID

Hoe wordt de prijs van geneesmiddelen bepaald? Welke vaccins zijn toegelaten in België? Hoe kunnen we pandemieën bestrijden? Hoeveel plaatsen moeten er zijn in ziekenhuizen?

MOBILITEIT

Over welke gebieden mogen vliegtuigen vliegen? Welke treinverbindingen moeten worden versterkt of stopgezet?

FINANCIËN

Hoeveel belastingen moet men betalen bij een laag of hoog loon?

JUSTITIE

Hoe kunnen gevangenissen efficiënt worden georganiseerd? Hoe kan de overbevolking in de gevangenissen worden aangepakt? Welk budget moeten de rechtbanken krijgen om ervoor te zorgen dat ze goed functioneren? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat alle Belgen eerlijk worden berecht?

KLIMAAT EN ENERGIE

Hoe kunnen we de opwarming van de aarde tegengaan? Welke kerncentrales moeten actief blijven? Hoe kunnen we de prijs van elektriciteit of verwarming beperken?

BINNENLANDSE ZAKEN

Hoe kan de politie beter georganiseerd worden? Hoe kunnen we terrorisme of drugshandel bestrijden? Hoe kan de brandweer efficiënter worden gemaakt? Hoe kunnen we verkiezingen organiseren?

SOCIALE ZEKERHEID EN PENSIOEN

Hoeveel kosten de bijdragen aan de sociale zekerheid? Op welke leeftijd kan men met pensioen gaan? Hoeveel bedraagt de uitkering bij ziekte- of arbeidsongeschiktheid?

MAAR OOK OVER

Overheidsbedrijven: hoe kan het werk van spoorwegpersoneel hervormd worden?
Migratiebeleid: wie mag op Belgisch grondgebied komen en blijven?
Buitenlandse zaken: met welke landen sluit België speciale verdragen?
Gelijke kansen: hoe seksisme, seksueel geweld, racisme en discriminatie bestrijden?

Hoe ziet het parlement eruit?

Dit is het Paleis der Natie, het gebouw waarin het Federaal Parlement zich bevindt. Adres: Natieplein 2, 1008 Brussel

In het parlamentsgebouw vind je de Kamer en de Senaat. De Kamer is te herkennen aan de groene kleur, de Senaat aan haar rode kleur.

WAAROM IS HET INTERIEUR VAN DE SENAAT ROOD EN DAT VAN DE KAMER GROEN?

Dit is rechtstreeks ontleend aan de kleuren van het Britse parlement, waar het Lagerhuis in het groen gedrapeerd is en het Hogerhuis in het rood.

Dezelfde kleuren werden gekozen omdat het Verenigd Koninkrijk een democratische parlementaire traditie heeft en ook omdat de eerste vrouw van onze eerste koning, Leopold I, de prinses van Wales was.

Ter verduidelijking: in de Engelse traditie gaat het groen van het Lagerhuis terug tot de Middeleeuwen. De koning maakte toen zijn wetten in een weiland (vandaar de groene kleur). Later kwam er een parlement waarin de burgers van de steden zaten en zij namen diezelfde kleur aan.

Het rood van het Hogerhuis gaat nog verder terug. De versiering van de Romeinse Senaat was oorspronkelijk rood en diezelfde kleur weerspiegelt ook de aristocratische samenstelling van deze vergadering: zij bestond voornamelijk uit leden van de adel en de kerk. Oorspronkelijk bestond de Belgische Senaat ook bijna uitsluitend uit mensen die de *cijns* betaalden, een soort belasting die alleen rijke mensen betaalden.

Het halffrond van de Senaat

Trap van de Kamer

Het halffrond van de Kamer

Commissiezaal

Peristyle

Leeskamer

Commissiezaal

Wat doet het Federaal Parlement?

HET VERTROUWEN GEVEN AAN DE REGERING

Op het moment dat een nieuwe regering aantreedt, vraagt zij het vertrouwen van het Parlement. Dat gebeurt door middel van een stemming. De regering moet de meerderheid van de stemmen krijgen om het vertrouwen te winnen (de helft + 1).

Het vertrouwen krijgen betekent dat de beslissingen die de regering zal nemen, gesteund zullen worden door het Parlement.

Als de regering van bij het begin dit vertrouwen niet krijgt, dan zal het moeilijk worden om wetsontwerpen – die nodig zijn om het regeerakkoord* uit te voeren – te doen aanvaarden. Zo'n regeerakkoord is een tekst waarin de regering opsomt wat ze wil bereiken tijdens de volgende zittingsperiode.

Als de regering dit vertrouwen niet krijgt, dan zal de begroting van die regering waarschijnlijk ook niet goedgekeurd worden en heeft de regering dus geen geld om het regeerakkoord uit te voeren. Een begroting is een financieel overzicht van alle inkomsten en uitgaven van de regeerperiode.

De politieke partijen die samen een regering willen vormen, moeten samen een meerderheid vormen in het parlement om te kunnen regeren.

Opgelet: De Kamer kan door bepaalde situaties of discussies het vertrouwen in de regering verliezen. Ze dient dan een motie van wantrouwen in. Als die motie wordt goedgekeurd, is duidelijk dat het parlement geen vertrouwen meer heeft in de regering. In dat geval 'valt' de regering: ze neemt dan ontslag en nieuwe verkiezingen volgen.

Bron: https://lectrr.be/nl/cartoon/2018_12_18_Motie_van_wantrouwen

* Zie definitie in de woordenlijst aan het einde van dit document.

DE REGERING CONTROLEREN

DOOR DE MINISTERS TE "INTERPELLEREN": Een Kamerlid kan één of meerdere ministers "interpellieren" of ondervragen. Dat betekent dat deze minister zich moet verantwoorden voor een beleidsdaad, een bepaalde situatie of sommige aspecten van het beleid van de regering. Dit gebeurt alleen als het over een belangrijk probleem gaat uit de binnen- of buitenlandse politiek.

Voor meer info over interpellaties: https://www.lachambre.be/kvvcr/pdf_sections/pri/fiche/nl_11_02.pdf

DOOR PARLEMENTAIRE VRAGEN TE STELLEN: Dit is een andere (minder strenge) manier om de regering te controleren. De vragen moeten kort en bondig geformuleerd worden. Indien de vraag schriftelijk geformuleerd is, dan moet de minister er binnen de 20 dagen op antwoorden. De vraag kan ook mondeling geformuleerd worden, dit gebeurt meestal op donderdag tussen 14u en 15u, men noemt dit het "vragenuurtje".

Voor meer info over parlementaire vragen: https://www.lachambre.be/kvvcr/pdf_sections/pri/fiche/nl_11_03.pdf

EEN VOORBEELD VAN EEN VRAAG TIJDENS HET VRAGENUURTJE:

In oktober 2022 stelde parlementslid Marianne Verhaert (Open-VLD) een vraag aan minister van mobiliteit Georges Gilkinet (Ecolo) i.v.m. de gegarandeerde dienstverlening van de NMBS tijdens stakingen.

"Mijnheer de minister, wat is de reden dat de gegarandeerde dienstverlening, die sinds een vijftal jaar goed werkt, gisteren niet heeft gewerkt, waardoor sommige treinreizigers in de kou bleven staan? Nog veel belangrijker, wat zult u doen opdat de gegarandeerde dienstverlening in de toekomst toch werkt?"

De minister antwoordde daarop "...Voor alle duidelijkheid, de wet voorziet niet in een minimale dienstverlening, wel in een alternatief vervoerplan in geval van staking. De wet, die u zelf hebt goedgekeurd in de vorige legislatuur, legt op dat de essentiële personeelsleden uiterlijk 72 uur voor het begin van de staking moeten meedelen of zij eraan deelnemen. Op die basis wordt het alternatief vervoersplan georganiseerd.... Ik heb de NMBS gevraagd

een evaluatie te maken van het alternatief vervoerplan, zodat dit bij een volgende staking, waarvan ik van harte hoop dat zij er niet komt, nog beter georganiseerd wordt."

Bron: http://www.presscartoon.com/nl/auteurs/cartoons/pcb_kim_16/5/14175/0

DE BEGROTING CONTROLEREN

De begroting is een schatting van de verwachte inkomsten en uitgaven. Het Parlement moet de begroting goedkeuren. Die controle is één van de belangrijkste taken van het Parlement. Het is natuurlijk één van de belangrijkste taken van het Parlement. Wat zijn de inkomsten van de Staat en waaraan gaat dat geld uitgegeven worden?

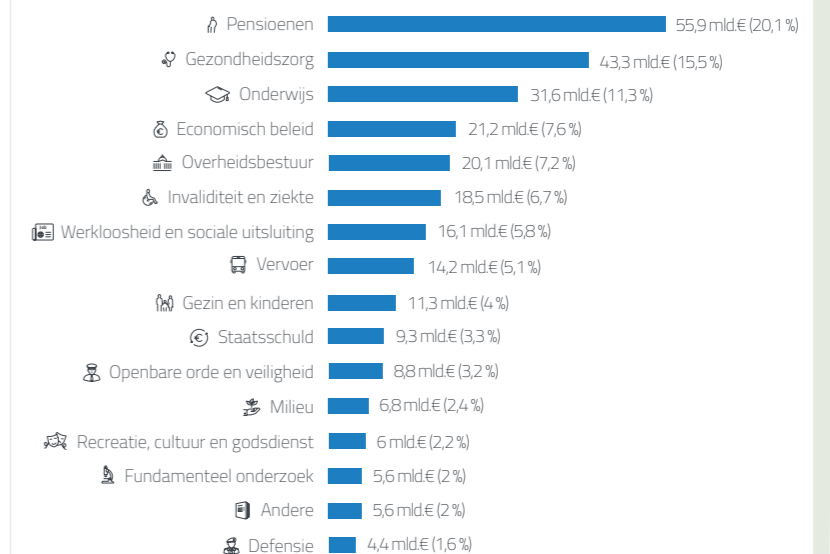
De staat haalt haar inkomsten uiteraard vooral uit de belastingen. Het is dus zeer belangrijk na te gaan waaraan dat geld uitgegeven wordt, zodat er niet meer geld uitgegeven wordt dan dat er binnenkomt!

De begroting moet ieder jaar worden vastgesteld. De regering moet jaarlijks verantwoording afleggen tegenover de Kamer over de uitvoering van de begroting.

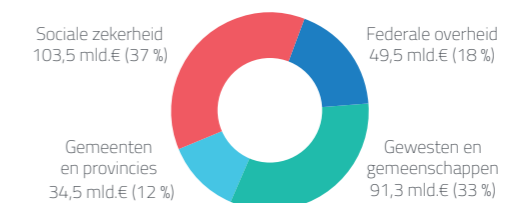
Let op! Dit betreft de uitgaven van de hele Belgische overheid, dus niet enkel van de federale overheid.

In 2021 hebben de verschillende overheidsinstanties in totaal zo'n 278,7 miljard euro gependeed. In verhouding tot het Bruto Binnenlands Product (BBP)* is België het land met de hoogste overheidsuitgaven, na Frankrijk en Finland.

WAARVOOR DIENEN DE BELASTINGEN EN SOCIALE BIJDAGEN (278,7 MILJARD €)?

DE PUBLIEKE UITGAVEN WORDEN VERDEELD TUSSEN:

Grafiek met overheidsuitgaven in 2021.

* Zie definitie in de woordenlijst aan het einde van dit document.

WETTEN GOEDKEUREN

Alleen parlaments- en regeringsleden, zoals een minister, kunnen het initiatief nemen om WETTEN te maken. Het parlement heeft de wetgevende macht.

- Wanneer een minister een dergelijk initiatief neemt, noemt men dit een **WETSONTWERP**.
- Wanneer een parlamentslid het initiatief neemt noemt men dat een **WETSVORSTEL**.

Het goedkeuren van de wetten gebeurt na studiewerk, discussies, hoorzittingen en werkbezoeken in de bevoegde commissie. Bv. de commissie financiën die het BTW-tarief van 0%, 6% of 9% op brood bestudeert.

ONDERZOEKSCOMMISSIES OPRICHTEN

De Kamer van Volksvertegenwoordigers kan parlementaire onderzoekscommissies oprichten in geval van ernstige problemen in de maatschappij. Deze commissies kunnen oplossingen aanbrengen of zaken die minder goed gaan in de maatschappij signaleren. Zo hadden we bijvoorbeeld de Commissie van de vermiste kinderen (of Commissie Dutroux), die aangaf dat de politie en de rijkswacht niet goed werkten. Na deze commissie kwam er dan ook een totale hervorming van de politie in ons land, met meer rijkswacht.

Een onderzoekscommissie heeft alle bevoegdheden van een onderzoeksrechter*, behalve de bevoegdheid om een verdachte onder onderzoek te stellen. Dit wil zeggen dat ze huiszoeken kunnen opleggen, af luisterapparatuur kunnen installeren, getuigen oproepen en deze onder ede verhoren. De parlamentsleden voeren dus zelf een onderzoek.

Onderzoekscommissies eindigen normaal met een rapport dat ter stemming wordt voorgelegd in de Kamer van volksvertegenwoordigers.

* Zie definitie in de woordenlijst aan het einde van dit document.

DE GRONDWET* WIJZIGEN

Deze procedure is bijzonder plechtig en is ingewikkelder dan gewone wetswijzigingen. Ze vergt tijd omdat er grondig en streng te werk moet worden gegaan. De procedure verloopt in verschillende fasen:

- De verklaring tot herziening van de Grondwet: de wetgevende instanties (Kamer van volksvertegenwoordigers en Senaat) en de regering moeten eerst een lijst opstellen van de artikels in de Grondwet die herzien moeten worden. Ze moeten hier vervolgens over stemmen.
- De wetgevende kamers worden ontbonden.
- Binnen de 40 dagen worden er parlamentsverkiezingen gehouden.
- Het nieuwe Parlement en eventueel de nieuwe regering vormen de "grondwetgevende macht". Alleen zij zijn bevoegd om de geplande wijzigingen in de Grondwet door te voeren.
- Geen enkel artikel kan worden herzien zonder een dubbele meerderheid:
 - 2/3 van de parlamentsleden moet aanwezig zijn
 - De meerderheid moet bestaan uit minstens 2/3 van de stemmen

INTERNATIONALE VERDRAGEN RATIFICEREN

Ratificeren betekent officieel goedkeuren. De akkoorden tussen België en andere landen moeten eerst goedgekeurd worden in het parlement vooraleer ze worden uitgevoerd. Dat is ook het geval bij verdragen die in het kader van de Europese Unie gesloten worden (bv. Verdrag van Lissabon in 2007).

* Zie definitie in de woordenlijst aan het einde van dit document.

De rol van de Senaat

Het nut van de Senaat wordt al lang in twijfel getrokken. Bij elke staatshervorming neemt haar macht af. Verschillende politici zijn daarom voorstander van de afschaffing van de Senaat. Eén van hen is de huidige voorzitter van de Senaat, Stephanie D'Hose. Anderen pleiten op hun beurt voor verandering. Zo stelde Conner Rousseau (voorzitter van Vooruit) voor om er een plaats van burgerparticipatie van te maken. Maar waar komt deze Senaat vandaan? Met welk doel werd ze opgericht?

Bij het ontstaan van België werd de Senaat opgericht als conservatief tegenwicht voor de democratische Kamer van Volksvertegenwoordigers. Om in de Senaat te zetelen moest men minstens 40 jaar oud zijn en een hoge belasting betalen. Na verloop van tijd evolueerde de Senaat en werden de leden uiteindelijk rechtstreeks door het volk verkozen. Sinds de staatshervorming van 2014 is de Senaat een discussieruimte geworden voor de gekozen leden van de deelstaatparlementen. Senatoren worden dus niet langer rechtstreeks door het volk gekozen, maar door de deelstaatparlementen, uit hun eigen verkozenen.

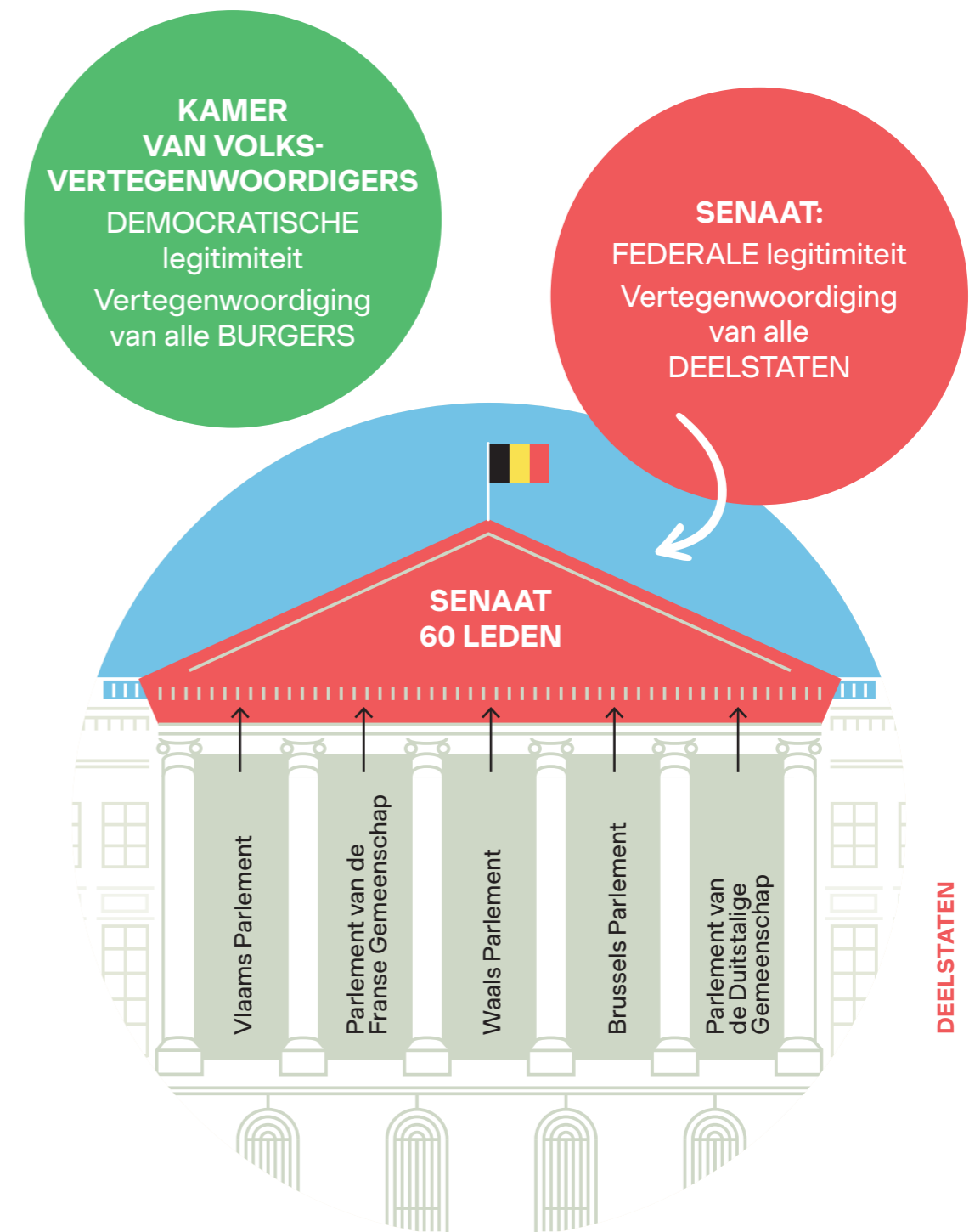
DE FEDERALE ASSEMBLEE VAN DE DEELSTATEN*

In België zijn er twee federale wetgevende assemblees: de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Senaat.

De Kamer telt 150 rechtstreeks verkozen leden en belichaamt de democratische legitimiteit.

De Senaat is de assemblee van de deelstaten (dit zijn de gemeenschappen en gewesten). In de Senaat werken verkozen vertegenwoordigers van de deelstaatparlementen mee aan de federale besluitvorming of nemen er een standpunt over in. De Senaat telt 60 leden en belichaamt de federale legitimiteit.

* Zie definitie in de woordenlijst aan het einde van dit document.

BEVOEGDHEDEN:

- Even bevoegd als de Kamer met betrekking tot de Grondwet.
- Maakt wetgeving over de organisatie en de werking van instellingen, zowel voor de federale instanties als voor de gefedereerde instanties.
- Stelt informatieve verslagen op die een betere samenwerking mogelijk maken tussen de verschillende machtsniveaus in België.

SAMENSTELLING

De Senaat telt 60 senatoren.

De deelstaatparlementen vaardigen in totaal 50 van hun leden af naar de Senaat: 29 voor het Vlaams Parlement aangewezen uit het Vlaams Parlement of uit de Nederlandse taalgroep van het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest, 10 voor het Parlement van de Franse Gemeenschap, 8 voor het Parlement van het Waalse Gewest, 2 voor de Franse taalgroep van het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest en 1 voor het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap.

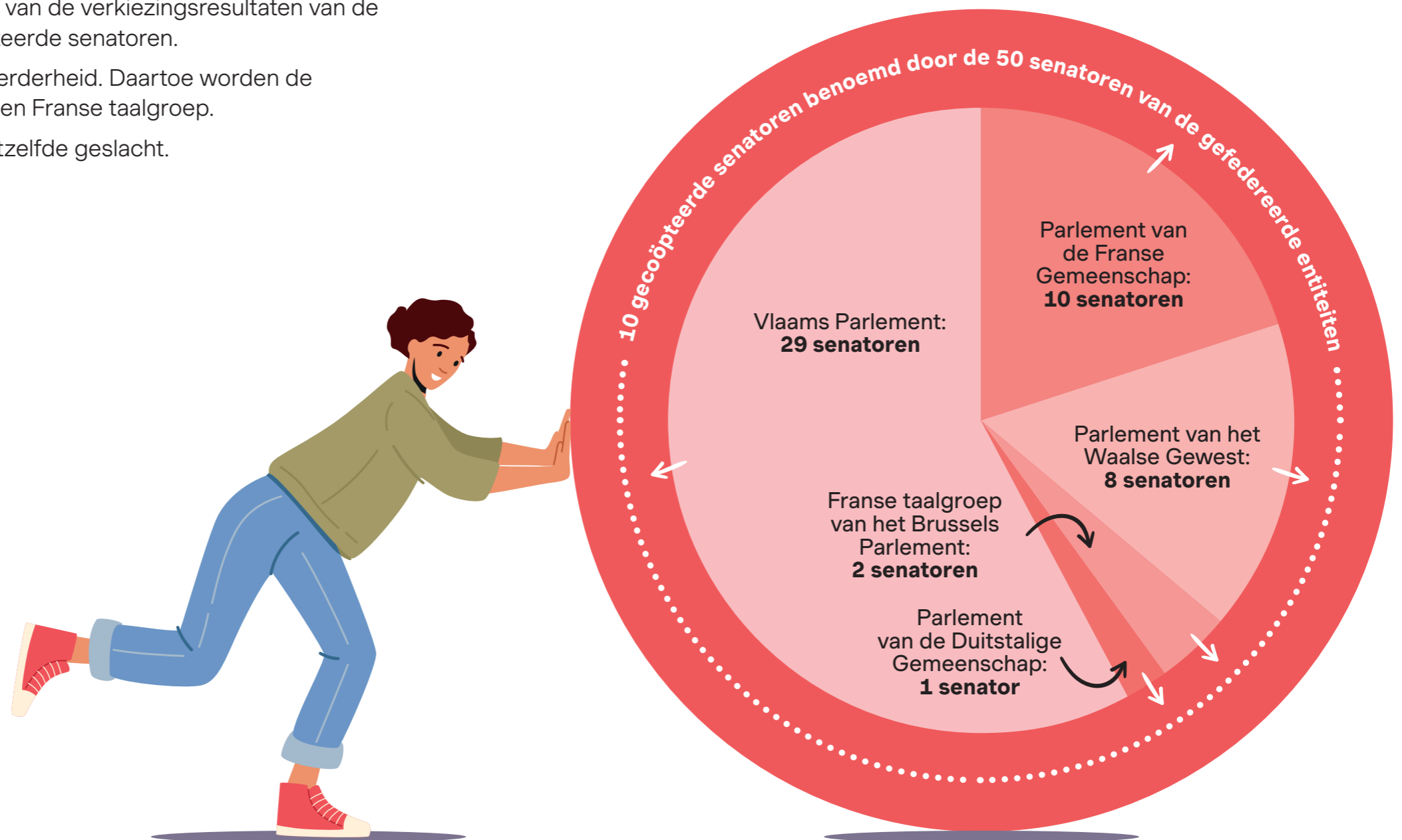
De verkiezingsresultaten voor de gemeenschaps- en gewestparlementen bepalen de zetelverdelingen.

Door deze deelstaatsenatoren kunnen de deelstaten met elkaar en met de federale overheid in dialoog treden.

Deze 50 deelstaatsenatoren wijzen, op grond van de verkiezingsresultaten van de Kamer, 10 senatoren aan. Dat zijn de gecoöpteerde senatoren.

Sommige wetten vereisen een bijzondere meerderheid. Daartoe worden de senatoren ingedeeld in een Nederlandse en een Franse taalgroep.

Maximum 2/3de van de senatoren zijn van hetzelfde geslacht.

De partijen in de Kamer en in de Senaat

LINKS, RECHTS, HOE ZIT DAT?

In de politiek worden partijen ingedeeld op een links-rechts as. Afhankelijk van de ideeën staat een partij dicht bij één van deze kanten.

In het algemeen plaatst men aan de linkerkant progressieve partijen, voorstanders van sociale gelijkheid, die armoede en ongelijkheid bestrijden, en milieuactivisten. Deze partijen willen meestal dat de staat ingrijpt in de economie, om misbruik van het economisch systeem te voorkomen en om de rijkdom eerlijker te verdelen.

Aan de rechterzijde plaatsen we liberale of conservatieve partijen, die principes van vrijheid, verdienste, maar ook traditie of orde verdedigen. Deze partijen zijn voorstander van economische vrijheid. Dat wil zeggen dat zij willen dat de staat zo min mogelijk ingrijpt en bedrijven zo de vrijheid laat om hun kapitaal zelf te beheren.

Tussen deze twee zitten de centumpartijen. Zij hebben ideeën die zowel rechts als links kunnen zijn. Sommige centumpartijen neigen meer naar links of meer naar rechts. Ze zijn over het algemeen vrij gematigd over veel kwesties waarbij andere partijen soms lijnrecht tegenover elkaar staan.

Er zijn ook uitersten of extremen op deze as: extreemlinks en extreemrechts. Deze partijen worden als extreem beschouwd omdat ze pleiten voor een radicale verandering van de samenleving. Ze zijn tegen de gevestigde orde en worden vaak beschuldigd van "populisme". Deze partijen hebben een zeer uitgesproken mening over bepaalde kwesties of waarden. Extreemlinkse partijen worden liever "radicaal-links" genoemd, omdat ze niet geassocieerd willen worden met extreemrechts en hun discours dat vaak als intolerant wordt beschouwd.

De partijen van links, midden en rechts worden beschouwd als democratische partijen. In België hebben ze allemaal al eens deel uitgemaakt van een regering. Extreemrechts wordt algemeen beschouwd als antidemocratisch, vanwege de ideeën, en andere partijen weigeren zich ermee te associëren. Extreemlinks wordt soms als antidemocratisch beschouwd, vooral door rechts, maar ze weigeren zich als zodanig te laten bestempelen.

VERSCHILLENDE KLEURTINTEN

In België is het verschil tussen links en rechts soms moeilijk waarneembaar, omdat partijen zich met elkaar moeten samenwerken om een regering te vormen. Partijen van links en rechts kunnen dus een regeringsprogramma hebben waarvan sommige ideeën links of rechts zijn, of eerder lijkend op die van centumpartijen.

Maar zelfs binnen deze partijen is het niet altijd gemakkelijk om een onderscheid te maken. Leden van één partij kunnen verschillende opvattingen hebben over bepaalde kwesties.

Deze links-rechts as is daarom genuanceerder dan vaak gedacht en men moet altijd voorzichtig zijn bij het indelen van politieke partijen op deze as.

EEN STUKJE GESCHIEDENIS: DE FRANSTALIGE EN NEDERLANDSTALIGE PARTIJEN

Vóór de jaren 60 waren alle partijen in België unitair. Dat wil zeggen dat ze zich zowel tot de Franstaligen als tot de Vlamingen richtten. Maar geleidelijk zijn ze allemaal gesplitst in twee afzonderlijke partijen, die een gemeenschappelijke ideologie delen, maar hun eigen kiezers in hun eigen taal aanspreken. Er is nu nog maar één unitaire partij vertegenwoordigd in het federale parlement: de PTB-PVDA.

De socialisten, liberalen en christendemocraten hebben zich opgesplitst. Na de splitsing van de andere partijen zijn er twee centumpartijen ontstaan.

Een tijdlang was er een Franstalige extreemrechtse partij, maar die bestaat niet meer. In Vlaanderen is er nog steeds één extreemrechtse partij.

PARTIJEN IN HET FEDERALE PARLEMENT VAN LINKS NAAR RECHTS (legislatuur 2019-2023)

De volgende kenmerken per partij zijn slechts een beknopte weergave van hun belangrijkste standpunten. De verkozen volksvertegenwoordigers zullen in het parlement ijveren om deze standpunten te realiseren d.m.v. hun wetgevend werk.

NB: 1972 is de datum van de eerste staatshervorming. Sindsdien zijn er 31 regeringen en 6 staatshervormingen geweest.

Naam: PTB-PVDA
Parti du Travail de Belgique
Partij van de Arbeid van België

Extreemlinks of
radicaal-links

Ideologie: Anti-kapitalisme – marxisme

- Is tegen het kapitalisme
- Vindt dat de staat de economie moet beheren en de rijkdom moet verdelen
- Verdedigt de rechten van werknemers
- Voorstander van een multiculturele en egalitaire samenleving en van openstellen voor immigratie
- Voorstander van de strijd tegen klimaatverandering
- Kritiek op de Europese Unie en haar economische regels

Opgericht in 1979
Unitaire partij

Regeringsdeelnames:
0

Aantal Eerste Ministers: 0

Naam: PS
Parti Socialiste

Links /
centrumlinks

Ideologie: Sociaaldemocratie

Voorloper opgericht in 1885
Vlaamse tegenhanger: Vooruit

Regeringsdeelnames:
18 sinds 1972

Aantal Eerste Ministers: 2

- Voorstander van meer staatsinterventie in de economie
- Verdedigt sociale rechten en sociale zekerheid
- Voorstander van een multiculturele en egalitaire samenleving en van openstellen voor immigratie
- Voorstander van de strijd tegen klimaatverandering
- Pleit voor een sterk Wallonië en Brussels Gewest binnen het federale België
- Voorstander van een socialere Europese Unie

Naam: VOORUIT

Links /
centrumlinks

Ideologie: Sociaaldemocratie

Voorloper opgericht in 1885
Vlaamse tegenhanger: Vooruit

Regeringsdeelnames:
18 sinds 1972

Aantal Eerste Ministers: 0

- Voorstander van meer staatsinterventie in de economie
- Verdedigt sociale rechten en sociale zekerheid
- Voorstander van een multiculturele en egalitaire samenleving en van openstellen voor immigratie
- Voorstander van de strijd tegen klimaatverandering
- Pleit voor een sterk Vlaanderen binnen het federale België
- Voorstander van een socialere Europese Unie

Naam: GROEN!

Links /
centrumlinks

Ideologie: Politieke ecologie

Opgericht in 1981
Franstalige tegenhanger: Ecolo

Regeringsdeelnames:
2 sinds 1972

Aantal Eerste Ministers: 0

- Voorstander van de strijd tegen klimaatverandering
- Voorstander van sociale en ecologische economische ontwikkeling
- Voorstander van een multiculturele en egalitaire samenleving en openheid voor immigratie
- Voor de betrokkenheid van de burgers bij de politiek
- Pleit voor een sterk Vlaanderen binnen het federale België
- Moedigt de Europese Unie aan zich in te zetten voor het klimaat

Naam: ECOLO
Écologistes confédérés pour l'organisation de luttes originales

Links /
centrumlinks

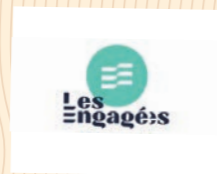
Ideologie: Politieke ecologie

Opgericht in 1980
Vlaamse tegenhanger: GROEN!

Regeringsdeelnames:
2 sinds 1972

Aantal Eerste Ministers: 0

- Voorstander van de strijd tegen klimaatverandering
- Voorstander van sociale en ecologische economische ontwikkeling
- Voorstander van een multiculturele en egalitaire samenleving en openheid voor immigratie
- Voor de betrokkenheid van de burgers bij de politiek
- Gehecht aan een federaal België
- Moedigt de Europese Unie aan zich in te zetten voor het klimaat

Naam: LES ENGAGÉ.ES Centrum / centrumlinks

Ideologie: Democratisch humanisme

Voorloper opgericht in 1894
Voormalige Vlaamse tegenhanger: CD&V

Regeringsdeelnames:
24 sinds 1972

Aantal Eerste Ministers: 1

- Voorstander van de strijd tegen klimaatverandering
- Voorstander van een verzoening tussen ecologie en economische ontwikkeling
- Voorstander van een evenwicht tussen liberale en sociale economie
- Voor een multiculturele en egalitaire samenleving
- Gehecht aan een federaal, maar hervormd België
- Voor de Europese Unie

Naam: CD&V Christen-Democratisch en Vlaams Centrum / centrumlinks

Ideologie: Christelijke democratie

Voorloper opgericht in 1894
Voormalige Franstalige tegenhanger: LES ENGAGÉ.ES

Regeringsdeelnames:
30 sinds 1972

Aantal Eerste Ministers: 8

- Verdedigt zowel economische ontwikkeling als sociaal welzijn
- Pleit voor een sterk Vlaanderen binnen het federale België
- Conservatief en traditionalistisch bij bepaalde ethische kwesties
- Voorstander van gecontroleerde immigratie
- Voorstander van verzoening tussen ecologie en economische ontwikkeling
- Voorstander van de Europese Unie

Naam: DÉFI Démocrate fédéraliste indépendant Centrum / centrumrechts

Ideologie: Federalisme

Opgericht in 1964
Geen Nederlandstalige tegenhanger

Regeringsdeelnames:
9 sinds 1972

Aantal Eerste Ministers: 0

- Verdedigt de belangen van de Franstalige bevolking, vooral in Brussel en de periferie
- Gehecht aan een federaal, maar hervormd België
- Voorstander van een evenwicht tussen liberale economie en sociaal welzijn
- Voorstander van een verzoening tussen ecologie en economische ontwikkeling
- Voor een multiculturele samenleving
- Voor de Europese Unie

Naam: Open VLD Open Vlaamse Liberalen en Democraten Rechts / centrumrechts

Ideologie: Liberalisme

Voorloper opgericht in 1846
Voormalige Franstalige tegenhanger: MR

Regeringsdeelnames:
21 sinds 1972

Aantal Eerste Ministers: 2

- Verdedigt zelfstandigen en bedrijven
- Voorstander van gecontroleerde immigratie
- Voor een sterke veiligheid
- Pleit voor een sterk Vlaanderen binnen het federale België
- Voorstander van de Europese Unie

Naam: MR Mouvement Réformateur "Hervormingsbeweging" Rechts / centrumrechts

Ideologie: Liberalisme

Voorloper opgericht in 1846
Voormalige Vlaamse tegenhanger: Open VLD

Regeringsdeelnames:
21 sinds 1972

Aantal Eerste Ministers: 2

- Ondersteunt de markteconomie
- Verdedigt zelfstandigen en bedrijven
- Voorstander van gecontroleerde immigratie
- Voor een sterke veiligheid
- Pleit voor een sterk federaal België
- Voorstander van de Europese Unie

Naam: NVA Nieuw-Vlaamse Alliantie Rechts

Ideologie: Nationalisme

Opgericht in 2001
Geen Franstalige tegenhanger

Regeringsdeelnames:
1 sinds 1972

Aantal Eerste Ministers: 0

- Pleit voor Vlaamse identiteit en wil Vlaamse onafhankelijkheid
- Voor minder staatsinmenging in de economie
- Voorstander van gecontroleerde immigratie
- Voor sterke veiligheid
- Conservatief en traditionalistisch over ethische kwesties
- Voorstander van de Europese Unie, maar kritisch over de huidige staat ervan

Naam: VLAAMS BELANG Extreemrechts

Ideologie: Nationalisme-populisme

Opgericht in 1978
Geen Franstalige tegenhanger meer

Regeringsdeelnames:
0

Aantal Eerste Ministers: 0

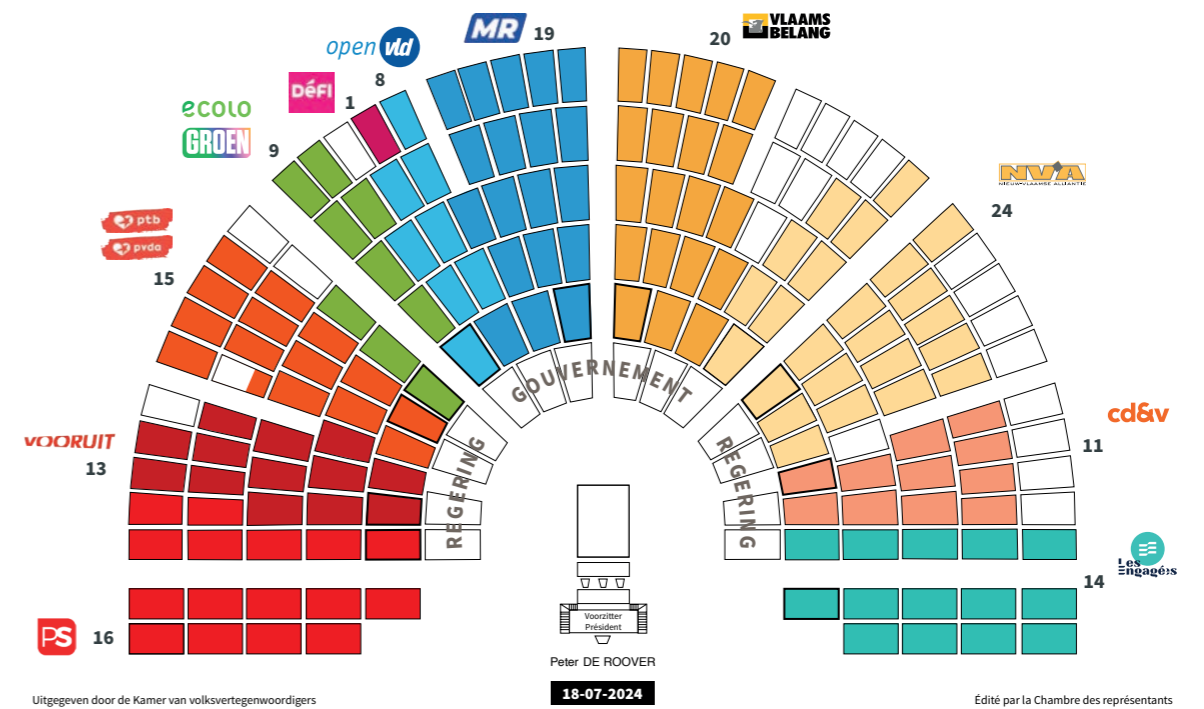
- Pleit voor Vlaamse identiteit en wil Vlaamse onafhankelijkheid
- Voor economisch protectionisme
- Tegen immigratie en multiculturalisme
- Anti-systeem en anti-globalisering, dus tegen de Europese Unie
- Voor sterke veiligheid
- Conservatief en traditionalistisch in ethische kwesties

De meerderheid in het parlement bestaat uit alle parlementsleden van de politieke partijen die een coalitie en dus een regering vormen.

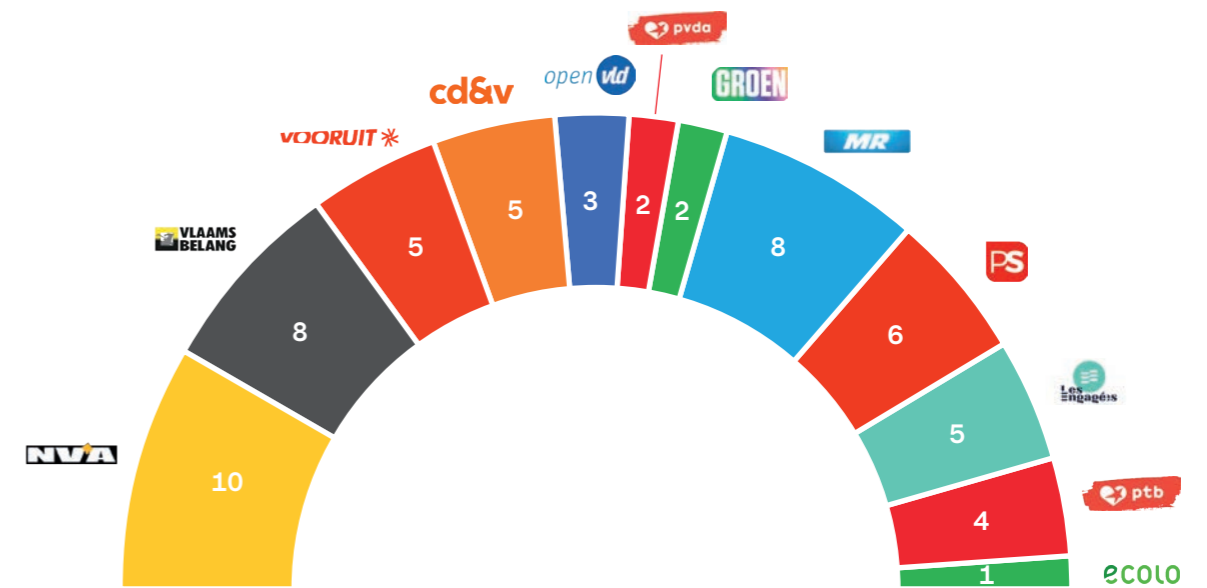
De oppositie wordt in de politiek gevormd door alle politieke partijen die tegen de uitvoerende macht, de federale regering dus, zijn gekant; deze partijen worden de oppositiepartijen genoemd. De leider van de grootste oppositiepartij wordt meestal de leider van de oppositie genoemd.

In België is een minderheidsregering mogelijk. Dat zijn regeringen waarvan de partijen samen minder dan de helft van de zetels hebben. Zo'n regeringssamenstelling zal voor elk voorstel steun moeten gaan zoeken bij de andere partijen. Zo'n regering kan blijven zetelen zolang er geen nieuwe regering wordt voorgesteld die wél het vertrouwen krijgt.

Op 9 juni 2024 waren de meest recente federale verkiezingen. Welke partijen toen zetels hebben gekregen in het Federaal Parlement, is hiernaast te zien.

Huidige samenstelling van de Kamer
150 rechtstreeks verkozen leden in 1 kieskringen

Huidige samenstelling van de Senaat
60 senatoren: 50 van de gefedereerde instanties en 10 gecoöpteerden
(gekozen door de 50 senatoren van de gefedereerde instanties)

Gender-verdeling in de Kamer

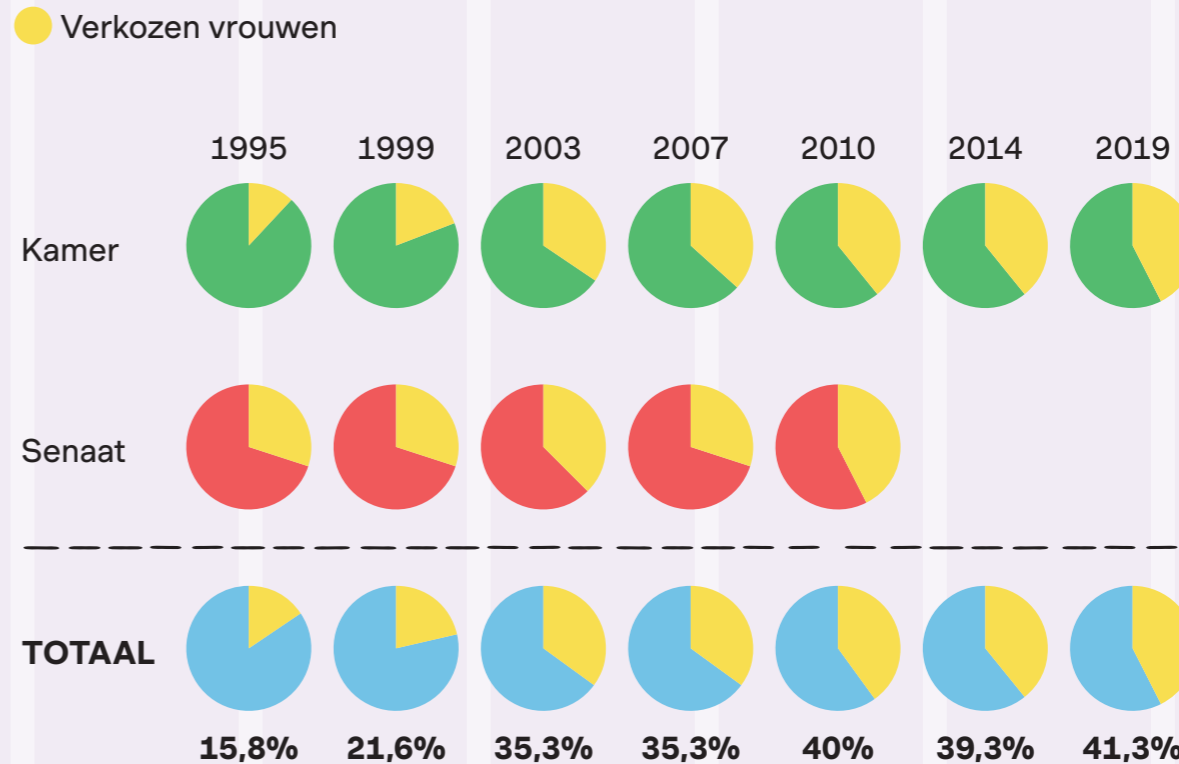
Vrouwen zijn sinds 1921 verkiesbaar in het parlement. De Belgische Arbeiderspartij coöpteerde onmiddellijk Marie Spaak-Janson in de Senaat en verkoos met Lucie Dejardin de eerste vrouw in 1929. Maar het bleven uitzonderingen. Het algemeen stemrecht* voor vrouwen in 1948 bracht niet veel verbetering.

Na jaren van debat voerde de wet Smet-Tobback in 1994 voor alle verkiezingen een quotum of percentage voor personen van hetzelfde geslacht in. Kieslijsten kunnen nu voor maximaal twee derde uit kandidaten van hetzelfde geslacht bestaan.

Bij de grondwetsherziening van 2002 werd een nieuw artikel ingevoegd, dat wetgevers verplicht te streven naar gelijke toegang van vrouwen en mannen voor machtsposities, of het nu gaat om ministers, parlementsleden of managers in overheidsdiensten of overheidsbedrijven.

Ook de regio's wijzigden hun regels om de pariteitsregel in te voeren en zo te zorgen voor genderdiversiteit in hun instellingen.

Het aantal vrouwelijke politieke vertegenwoordigers is de afgelopen jaren gestaag toegenomen:

* Zie definitie in de woordenlijst aan het einde van dit document.

De weg van een wet

NORMALE WETTEN

Niet elk wetsvoorstel of wetsontwerp doorloopt dezelfde procedure alvorens een wet te worden.

Wetten leggen een lange weg af, er gebeurt heel wat vooraf aan de stemming: onderzoek door de studiedienst van de partij, discussies in de fractie, uitschrijven van de tekst, debatten in de commissie, debatten in de plenaire* vergadering, amendementen, ... Al bij al duurt dit gemiddeld 2 à 3 jaar in beslag nemen.

De parlementsleden beginnen met het wetgevende werk in de **COMMISSIES**.

- Er zijn er 11 vaste commissies. Zij hebben elk hun specialisatie (vb. Commissie Justitie, Commissie Sociale Zaken, ...).
- Ze kunnen aangevuld worden met tijdelijke commissies die opgericht worden om een bepaald wetsontwerp of -voorstel te onderzoeken.
- Al deze commissies bestaan uit 17 leden. Alle politieke fracties die in de Kamer en de Senaat zetelen zijn er vertegenwoordigd volgens de grootte van de fractie. Men spreekt van een politieke fractie in de Kamer vanaf het moment dat een partij 5 verkozen leden heeft. In de Senaat geldt dat vanaf twee verkozenen per partij.
- Alles begint bij een idee om de maatschappij beter te organiseren.
- In die commissie gaat het parlements lid zijn/haar (partij)standpunt verdedigen. Tijdens hoorzittingen nodigen ze specialisten uit die zijn/haar standpunt bijtreden of toelichten.
- Het ontwerp of voorstel ondergaat meestal dan nog een aantal veranderingen, amendementen genoemd.

* Zie definitie in de woordenlijst aan het einde van dit document.

Eens het ontwerp behandeld en verfijnd is, wordt erover gestemd in de Commissie. Indien de tekst en de amendementen verworpen worden in de Commissie belandt het geheel in de prullenmand. Indien de tekst en de amendementen goedgekeurd zijn, gaat het geheel naar de **PLENAIRE VERGADERING**.

- Daar geeft de verslaggever van de commissie uitleg over de werkzaamheden in de Commissie. Het geheel wordt nogmaals besproken, tenslotte wordt erover gestemd.
- Indien een meerderheid (de helft +1) het voorstel aanvaardt, wordt het bekrachtigd met de handtekening van de koning. Nadien verschijnt de tekst van de nieuwe wet in het Staatsblad. Tenzij anders vermeld treedt een wet in werking 10 dagen na publicatie in het Belgisch staatsblad*. De regering moet dan alles in het werk zetten om de nieuwe wet uit te voeren.

* Zie definitie in de woordenlijst aan het einde van dit document.

De **regering** introduceert een **wetsontwerp** in.

Het **Parlement** introduceert een **wetsvoorstel** in.

Een van de 11 **commissies** bestudeert de tekst, wijzigt hem indien nodig (amendementen), neemt het aan of verwerpt het.

Als de tekst en de amendementen goedgekeurd zijn, gaat het geheel naar de plenaire vergadering.

Aan de **plenaire vergadering**, de verslaggever van de commissie uitleg over de werkzaamheden in de commissie. Het geheel wordt nogmaals besproken, tenslotte wordt erover gestemd.

Indien een meerderheid (de helft +1) het voorstel aanvaardt, wordt het bekrachtigd met de handtekening van de koning.

Nadien verschijnt de tekst van de nieuwe wet in het **Staatsblad**.

De regering moet dan alles in het werk zetten om de nieuwe wet uit te voeren.

Als bij de stemming de commissie het wetsontwerp verwerpt, is dat het einde het proces.

Meer informatie over de vaste commissies

BIJZONDERE WET

Naast gewone wetten zijn er ook bijzondere wetten.

Een bijzondere wet, ook wel een bijzondere meerderheidswet genoemd, is een manier van wetgeving in de Belgische rechtsorde waarmee institutionele en communautair gevoelige dossiers geregeld worden.

Een voorbeeld van een bijzondere wet is die van 16 juli 1993, als aanvulling van de federale staatsstructuur.

Om een bijzondere wet aan te nemen, te wijzigen of af te schaffen is een bijzondere meerderheid nodig. Dit is een meerderheid waarbij een aantal bijzondere voorwaarden worden gesteld, die zowel moeten voldaan zijn in de Kamer van volksvertegenwoordigers als in de Senaat:

- Een meerderheid van elke taalgroep* moet aanwezig zijn. In elke taalgroep moet een gewone meerderheid behaald worden (meer dan de helft)
- In de gehele vergaderingen (beide taalgroepen samen) moet een 2/3-meerderheid behaald worden.

Dit mechanisme beschermt de Franstalige minderheid tegen de Vlaamse meerderheid op institutioneel niveau. Het beschermt evengoed de Vlaamse meerderheid tegen een Belgische meerderheid bestaande uit bv. alle Franstaligen plus een minderheid van de Vlamingen.

WIJZIGINGEN VAN DE GRONDWET

De grondwet* kan enkel gewijzigd worden met een grondwettelijke meerderheid: twee derde van de stemmen is nodig, in combinatie met een aanwezigheid van twee derde van de leden van elke kamer.

* Zie definitie in de woordenlijst aan het einde van dit document.

Hoe geraakt men in het Parlement?

1. DE KANDIDAAT MOET AAN BEPAALDE VOORWAARDEN VOLDOEN. MEN MOET:

- Belg zijn
- Genieten van politieke en burgerlijke rechten (geen ernstig misdrijf hebben gepleegd en bij volle verstand zijn)
- 18 jaar zijn
- Gedomicilieerd zijn in België

2. DE KANDIDAAT MAAKT DEEL UIT VAN EEN KIESKRING

België is verdeeld in 11 kieskringen, die overeenkomen met de gebieden van de 10 provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Elke kieskring krijgt een aantal zetels. Dit aantal staat in verhouding tot het bevolkingscijfer. Hoe meer inwoners een kieskring heeft, hoe meer mensen er worden gekozen. Dit cijfer wordt om de 10 jaar opnieuw berekend na een volkstelling. Door aan de verkiezingen in jouw kieskring deel te nemen als kandidaat heb je dus kans om een plaats in het parlement (=een zetel) te behalen.

* Zie definitie in de woordenlijst aan het einde van dit document.

3. DE KANDIDAAT KRIJGT EEN PLAATS OP EEN KIESLIJST VAN ZIJN/HAAR KIESKRING

De zetels worden toegewezen in verhouding tot het aantal behaalde geldige stemmen. Om één of meerdere zetels te verkrijgen moet de partij minstens 5% van het totale aantal stemmen in de kieskring hebben behaald. Dit noemt men de kiesdrempel die als doel heeft een te grote versnippering van het politieke landschap te vermijden.

Opgelet: Men moet niet noodzakelijk op een partijlijst staan om verkozen te geraken. Men kan zich ook als onafhankelijke kandidaat stellen. Met genoeg voorkeursstemmen geraakt men dan verkozen als onafhankelijk kamerlid. Sommige kamerleden worden tijdens de legislatuur onafhankelijk wanneer ze uit hun partij stappen of beslissen geen deel (meer) uit te maken van de fractie.

Er is ook een lijst met «plaatsvervangende» kandidaten waarop je moet stemmen, die opgeroepen kunnen worden om parlementsleden te vervangen die hun ambt moeten verlaten omdat ze minister worden, met pensioen gaan, ziek worden, enz.

4. DE ZETELS WORDEN TOEGEKEND AAN DE KANDIDATEN MET DE MEESTE STEMMEN

Als iedere partij weet hoeveel zetels zij in elke kieskring heeft, moeten die zetels verdeeld worden over de individuele kandidaten. Deze verdeling gebeurt volgens een welbepaald systeem.

Voordat het ambt aanvaard wordt, legt de volksvertegenwoordiger de volgende eed af: "Ik zweer de Grondwet na te leven."

Bron: <https://ifthenisnow.eu/nl/artikelen/kerkverhalen-democratie>

De parlementaire week (in de Kamer)

De Kamer bepaalt zelf de agenda afhankelijk van de politieke situatie. Deze tekst geeft echter een idee van de organisatie van een gemiddelde parlementaire week.

MAANDAG:

Op maandagochtend komen normaal gezien de bestuursorganen van de politieke partijen (partijbureaus) samen. Tijdens deze vergaderingen worden de partijstandpunten over regeringsbesluiten of politieke kwesties geformuleerd. Het partijstandpunt is een belangrijk signaal voor de regering, de parlementaire fracties en het publiek.

Op maandag zijn er regelmatig vergaderingen van onderzoekscommissies*, waar deskundigen (artsen, politieagenten, professoren, veldwerkers, enz.) worden gehoord.

DINSDAG:

Op dinsdag komen de parlementaire commissies samen om wetsvoorstellen en wetsontwerpen te bespreken, of om ministers te 'interpelleren': ministers worden dan door de commissieleden aan de tand gevoeld over hun uitvoerend werk. Als het nodig blijkt, komt de Kamer op dinsdag samen in een plenaire* vergadering, maar dat is uitzonderlijk.

* Zie definitie in de woordenlijst aan het einde van dit document.

WOENSDAG:

Op woensdag komt de Conferentie van voorzitters samen. Die bestaat uit de voorzitter en ondervoorzitters van het Parlement, de voorzitter en een lid van elke fractie en een vertegenwoordiger van de regering. De conferentie stelt de agenda op voor de plenaire vergadering, die deze vervolgens goedkeurt. Net als dinsdag is ook woensdag een dag voor commissievergaderingen. Op woensdagmiddag komt het Parlement gewoonlijk om de twee weken samen in plenaire vergadering.

DONDERDAG:

De donderdagochtend is voorbehouden voor fractievergaderingen. De fracties formuleren hun standpunten over politieke kwesties en het parlementair werk. De namiddag is voorbehouden voor de plenaire vergadering.

Voormiddag: vergadering van de fracties. De fracties bepalen hun standpunten over de parlementaire vraagstukken en het parlementair werk. Tussen 14 en 15 uur is er het mondelinge vragenuurtje, waarin de Kamerleden ministers kunnen ondervragen over actuele onderwerpen. Mondelinge vragen worden gevolgd door stemverklaringen van de fracties en stemmingen over wetsvoorstellen, besluiten en moties. Andere parlementaire activiteiten worden tot een minimum beperkt, zodat de parlementsleden aan de stemmingen kunnen deelnemen.

VRIJDAG:

Over het algemeen zijn er op vrijdag geen parlementaire activiteiten, zodat de parlementsleden zich op hun lokale activiteiten kunnen concentreren. Het wordt echter steeds gebruikelijker dat onderzoekscommissies op vrijdag vergaderen.

Waarom stappen mensen in de politiek?

Oskar Seuntjens (VOORUIT)

'Of het nu op de schoolbanken, het voetbalveld of de universiteit was waar ik les geef: ik heb van heel dichtbij meegemaakt wat het met mensen doet als ze worden uitgesloten. Op basis van hun inkomen, achtergrond, of wat dan ook. Voor hen wil ik elke dag mijn stem laten klinken in het parlement.'

Meer informatie over Oskar Seuntjens:

Zuhal Demir (N-VA)

'Na mijn studententijd en een extra specialisatiejaar arbeidsrecht in Brussel ging ik aan de slag bij een internationaal advocatenkantoor in Antwerpen. Ik kwam in contact met Jan Jambon en hij spoorde mij aan om in de politiek te gaan. In 2010 stond ik voor het eerst op de lijst voor N-VA voor de federale verkiezingen in Antwerpen. Een keuze die ik mij nog geen moment heb beklaagd.'

Meer informatie over Zuhal Demir:

Kemal Bilmez (PVDA)

Kemal Bilmez werkte als pakjessorteerder bij DHL en is PVDA-volksvertegenwoordiger in de Kamer. 'Ik wil sowieso een stem zijn voor jongeren, dat is ook de grootste reden dat ik in de politiek ben gegaan. Alé, als ik kijk naar de toekomst die ons wacht. Dus ik heb geen zin om veertig jaar te klagen, en gewoon, ja, ervoor gaan en iets proberen te veranderen.'

Meer informatie over Kemal Bilmez:

Petra De Sutter (GROEN)

Na een rijkelijk gevulde carrière als gynaecologe en fertilitesspecialiste, bracht verontwaardiging rond schadelijke stoffen in onze leefomgeving Petra De Sutter in de politiek. 'Ik heb een heel sterk rechtvaardigheidsgevoel. Dat is mijn drijfveer om mij elke dag te smijten.'

Meer informatie over Petra De Sutter:

Alexander De Croo (OPEN VLD)

'Ik had een ondernemersreflex, waardoor ik vond dat de dingen altijd beter konden. En op den duur vond ik dat we ook als land beter konden doen,' legt hij uit. 'Toen zeiden mensen: 'Als je vindt dat het beter kan, doe het dan. Je wil zogezegd niet in de politiek stappen, maar je praat over niets anders.' Waarom ben ik dus in de politiek gegaan? Omdat ik vind dat we steeds beter kunnen doen.'

Meer informatie over Alexander De Croo:

Steven Matheï (CD&V)

'Politiek heeft mij altijd wel een beetje geïnteresseerd: in het zesde leerjaar werd ik zelfs verkozen in de eerste Peerse kindergemeenteraad. Met mijn vader als schepen en waarnemend burgemeester had ik bovendien een goed voorbeeld. (...) Politiek is luisteren naar de mensen, kijken wat er eigenlijk belangrijk is, wat er aangepast kan worden, die zaken dan ook vastpakken en proberen op te lossen.'

Meer informatie over Steven Matheï:

Alexander Van Hoecke (VLAAMS BELANG)

'Ik heb uiteindelijk beslist de stap te zetten naar de politiek omdat ik zelf ook een steen wou bijdragen aan de Vlaams-nationale strijd. Zo ging ik begin 2020 van start als inhoudelijk medewerker Energie en Buitenlands Beleid voor het Vlaams Parlement. (...) Ik ben een dossiervreter. Ik wil me kunnen vastbijten in een bepaalde problematiek, kunnen aanklaarten wat fout loopt en oplossingen voorstellen.'

Meer informatie over Alexander Van Hoecke:

Hoeveel verdienen politici?

Het bruto jaarsalaris voor de premier is 221.000 euro. Dat komt neer op iets minder dan 20.000 euro bruto per maand. Het nettoloon zou ongeveer 11.000 euro bedragen.

Dat nettoloon is hetzelfde als de vicepremiers uit de regering. Ze krijgen een loon van ongeveer 11.000 euro netto. Dat loon krijgt ook de minister van Buitenlandse Zaken.

De 'gewone' federale ministers ontvangen elke maand 9.500 euro netto. Een staatssecretaris* verdient ongeveer 9.000 euro netto per maand.

De Kamervoorzitter verdient sinds oktober 2017 één symbolische euro meer dan premier, om de onafhankelijkheid van die functie te benadrukken. Die verandering was wel een financiële klap voor de voorzitter, want daardoor kromp zijn loon plots met 4.700 euro netto per maand.

Parlementsleden krijgen ongeveer 80.000 euro bruto per jaar. Bij alle bovenstaande bedragen werd geen rekening gehouden met andere mandaten: die werden er niet bijgeteld.

De 50 senatoren van de gefedereerde entiteiten worden betaald door het parlement dat hen benoemt, terwijl de 10 gecoöpteerde senatoren door de Senaat worden betaald.

Het salaris van de gecoöpteerde senatoren bedraagt de helft van de normale parlementaire vergoeding. Deze bedraagt momenteel 46.581,33 euro bruto per jaar (26.755,50 euro bruto per jaar vóór indexering), d.w.z. 3881,78 euro bruto per maand. Daarbij komt een vaste vergoeding van 28% van de basisvergoeding.

Men mag echter niet vergeten dat senatoren een deel van hun salaris aan hun politieke partij betalen en dat dit verschilt naargelang de partij.

Bron: senat.be

* Zie definitie in de woordenlijst aan het einde van dit document.

Woordenlijst

Kieskring

Het deel van het grondgebied waarin de burgers zijn geregistreerd om te stemmen. De kieskring stemt overeen met de plaats waar zij hun hoofdverblijfplaats hebben.

Coalitie

In België moeten partijen een coalitie vormen om een regering samen te stellen, dat wil zeggen dat ze moeten samengaan ook als ze niet dezelfde ideeën hebben, om een meerderheid te hebben.

Parlementaire commissie

Een groep bestaande uit een kleiner aantal parlementsleden om onderwerpen te bespreken die onder haar bevoegdheid vallen en daarmee verbonden wetsvoorstellen.

Grondwet

De tekst die bepaalt wat België is, hoe het land politiek en administratief wordt georganiseerd en wie er wat doet. De grondwet dateert van 1831 en is sindsdien al zes keer gewijzigd.

Coöpteren

Iemand kiezen voor dezelfde functie als degene die men zelf bekleedt. De senatoren kiezen een deel van hun collega's door voor hen te stemmen.

Gefedereerde entiteiten

In België verwijst deze term naar de parlementen en regeringen van de gemeenschappen en gewesten, dus Vlaanderen, Wallonië, het Brussels Gewest, de Federatie Wallonië-Brussel en de Duitstalige Gemeenschap.

Taalgroep

In het federaal parlement bestaan er twee taalgroepen die de verkozen politici verdelen volgens hun gemeenschap: de Nederlandse en de Franstalige taalgroep. De burgers kiezen parlementsleden in een van die twee groepen afhankelijk van de kieskring waarin zij wonen.

Politieke fractie

De verkozen politici van een of meer partijen kunnen zich verenigen in een politieke fractie. Om een fractie te vormen in de Kamer, zijn vijf verkozenen nodig. In de Senaat zijn dat er maar twee. Die fracties kunnen meer financiering krijgen, meer gewicht in de schaal werpen bij bepaalde beslissingen of zijn beter vertegenwoordigd in organen van het parlement, zoals commissies.

Onderzoeksrechter

De rechter die een onderzoek instelt en kan beslissen om de vrijheden van verdachte personen in te perken: hen gevangennemen, hen afluisteren of hun woning doorzoeken (huiszoeking). De parlementaire onderzoekscommissies hebben dezelfde bevoegdheden.

Belgisch Staatsblad

Het Belgisch Staatsblad is het officiële blad waarin de wetten en andere regelgevende teksten van de Belgische staat worden gepubliceerd.

Officiële digitale publicatie die de wetten en andere regelgevende teksten publiceert. Een wet treedt pas in werking na publicatie in het Staatsblad.

Plenaire vergadering

Een plenaire vergadering is een vergadering waarin alle verkozen politici van een kamer worden uitgenodigd om te debatteren of te stemmen. In de Kamer is er elke donderdag een plenaire vergadering. In de Senaat is er één keer per maand zo'n vergadering, op vrijdag.

Bruto binnenlands product (bbp)

Aanduiding van de totale rijkdom die in een land over een bepaalde periode wordt geproduceerd.

Staatshervorming

Er is sprake van een staatshervorming wanneer belangrijke wijzigingen worden aangebracht aan de grondwet of aan de wetten over de organisatie van het Belgische politieke en administratieve systeem. Tot nu toe zijn er in België al zes staatshervormingen geweest.

Staatssecretaris

Lid van de regering met een lagere status dan een minister, die bevoegd is voor een bepaalde materie. Een staatssecretaris is altijd toegevoegd aan een minister.

Algemeen stemrecht

Het toekennen van het stemrecht aan alle stemgerechtigde burgers, ongeacht geslacht, sociale achtergrond, beroep, enzovoort.

